

היום נלמד בעזרת ה':

גיטין דף צ

נאמר בתורה "כי יקח איש אשה ובעלה, והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר, וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו. ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר":

משנה: הקדיחה תבשילו: שרפה את תבשילו ע"י אש או ע"י הרבה מלח. לדעת ב"ה "ערוות דבר" האמורה בפסוק הכוונה לדבר **ערווה** או לשאר **דבר** סרחון (= דבר לא טוב שעשתה לו כגון שהקדיחה תבשילו).

ר"ע אומר: לדעת ר"ע אפילו לא מצא בה לא **"ערווה"** ולא **"דבר"** יכול לגרשה.

גמרא: הייתי אומר משום "דבר" תינשא: היינו אומרים שהיוצאת מבעלה מפני **"דבר"** ולא מפני **"ערווה"** מותרת להינשא למישהו אחר כפי שנאמר "ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר", אבל היוצאת משום **"ערווה"** אסורה להינשא למישהו אחר, לכך נאמר **"ערוות"** ללמדנו שגם היוצאת משום **"ערווה"** מותרת להינשא למישהו אחר.

שאלה: ובי"ש האי "דבר" מאי עבדי ליה? שהרי לשיטתם הפסוק מדבר רק בדבר **"ערווה"** בלבד, וא"כ על הפסוק היה לומר "ערווה בדבר" כלומר שמצא בה ערווה על פי עדים.

תשובה: נאמר כאן "דבר" ונאמר להלן "על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר", ללמדנו שגם כאן היא נאסרת עליו רק אם מצא בה דבר ערווה על פי שני עדים.

שאלה: ובי"ה? מה בית הלל יענו לב"ש?

תשובה: מי כתיב "ערווה בדבר" שמשמע שמצא בה ערווה על פי עדים? והרי נאמר **"ערוות דבר"**! ומכאן אנו לומדים שאם מצא בה או **"ערווה"** או **"דבר"** יכול לגרשה.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatlada18@gmail.com

052-342-4473

שאלה: וב"ש? מה ב"ש יענו לב"ה?

תשובה: מי כתיב: וכי כתוב בפסוק שמצא בה "או ערווה או דבר"? והרי נאמר "עָרוֹת דָּבָר!"

שאלה: וב"ה? מה בית הלל יענו לב"ש?

תשובה: להכי כתיב "עָרוֹת דָּבָר" וכו': כלומר בוודאי שב"ה מודים לב"ש שהיא נאסרת עליו וחייב לגרשה רק אם מצא בה דבר ערווה על פי שני עדים, ולכן נאמר בפסוק "עָרוֹת דָּבָר" דווקא ולא "ערווה בדבר" ולא "ערוות" בלבד ולא "דבר" בלבד, כדי ללמדנו את הכל, שאם מצא בה רק "ערווה" או רק "דבר" יכול לגרשה, אבל היא נאסרת עליו וחייב לגרשה רק אם מצא בה "עָרוֹת דָּבָר" על פי שני עדים.

למדנו במשנתנו - ר"ע אומר אפילו מצא אחרת נאה הימנה:

במאי קמיפלגי? כמה נחלקו התנאים במשנתנו?

כי משמש בד' לשונות: המילה "כי" האמורה בתורה באה במקום ארבע לשונות, לפעמים במקום 'אם' (= אי), לפעמים במקום 'פן' (= דלמא), לפעמים במקום 'אלא', ולפעמים במקום 'אשר' / 'מפני' (= דהא). (ראה רש"י).

בית שמאי סוברים שהמילה "כי" הכתובה בפסוק "וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מִצָּא בָּהּ עָרוֹת דָּבָר" משמעותה 'אשר', כלומר שהיא לא תמצא חן בעניו מפני שמצא בה ערוות דבר, אבל אם לא מצא בה ערוות דבר לא יגרשנה. [וגם בית הלל סוברים כך, אלא שהם לומדים את הפסוק מפני שמצא בה או ערווה או דבר, אבל אם לא מצא בה לא יגרשנה].

ורבי עקיבא סובר ש"כי" בא במקום 'אם', וכך כוונת הפסוק - אם לא תמצא חן של נוי בעיניו, ואם מצא בא ערוות דבר, יכול לגרשה, והפסוק מדבר בשני עניינים.

אמר ליה רב פפא לרבא: לדעת בית הלל, מי שלא מצא באשתו לא ערווה ולא דבר ובכל זאת גירשה, האם אנו כופים אותו להחזירה או לא?

א"ל: לגבי האונס את הבתולה אמרה התורה "לֹא יוּכַל שְׁלַחָהּ כָּל יָמֶיהָ", ולכאורה "כל ימיו" הוא מיותר, שהרי כבר נאמר שלא יוכל לשלחה, אלא הפסוק בא ללמדנו שאינו יכול לגרשה ואם בכל זאת גירשה בית דין כופים אותו להחזירה וכל ימיו הוא

'בעמוד והחזר' (= חייב להחזירה), ומכך שרק באונס אמרה התורה שהוא 'בעמוד והחזר' מוכח ששאר המגרשים אינם 'בעמוד והחזר', וא"כ מי שלא מצא באשתו לא ערוה ולא דבר ובכל זאת גירשה מה שעשה עשה ולא כופים אותו להחזירה.

*

נשם שהדעות במאכל: כלומר כשם דעות בני האדם שונות זו מזו באסטיניסות של מאכל ומשתה, יש אדם שנגעל ממאכל שיש בו מעט מיאוס, ויש אדם שאינו אסטיניס כ"כ, ויש אדם שאינו אסטיניס בכלל, כמו כן דעות בני האדם שונות זו מזו לגבי פריצות, יש אדם שמקפיד על פריצות מועטת, ויש שאינו מקפיד כ"כ, ויש שאינו מקפיד בכלל. **הגמ' מפרטת.**

פפוס בן יהודה: היה בעלה של 'מרים מקלעת שער הנשים', וכשהיה יוצא מביתו לשוק היה נועל את אשתו בבית כדי שלא תדבר עם כל אדם, והוא נהג שלא כהוגן לפי שמתוך כך נכנסת שנאה ביניהם והיא מזנה תחתיו (מה שאכן קרה בסופו של דבר, שיצא עליה קול שזינתה תחתיו).

עם בני אדם ס"ד? וכי תעלה על דעתך שמדובר שהיא רוחצת עם אנשים? והרי א"כ גללים לדבר שהיא מזנה תחתיו והיא נאסרת עליו. (כלומר ואין זה רק 'מידת אדם רע' אלא חייב לגרשה).

אלא במקום שבני אדם רוחצין: והיא נכנסת לעיניהם לאחר שרחצו כשהם לובשים את בגדיהם.

*

כי שנא שלח: זהו פסוק בספר מלאכי - **"כִּי שְׁנֵא שְׁלַח אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל..."**, **רבי יהודה אומר** - אם אתה שונא את אשתך, שלח אותה, וזה כדברי ר"ע במשנתנו. **רבי יוחנן אומר** - שנאוי המשלח לפני הקב"ה, כלומר אף לדעת ב"ה שאפילו אם רק הקדיחה תבשילו ולא מצא בה דבר ערוה יכול לגרשה, הכוונה שאנו לא כופים אותו לא לגרשה אבל אם גירשה הוא שנאוי לפני הקב"ה. **[גירסת רש"י: 'ר' יוחנן אומר אם שנאה היא לפני המקום שלח', כלומר שרק אם מצא בה דבר ערוה יכול לגרשה, וזה כדברי בית שמאי במשנתנו].**

ולא פליגי: לא נחלקו רבי יהודה ורבי יוחנן, רבי יוחנן שאמר 'שנאוי המשלח' דיבר בזיווג ראשון, שהיא אשת נעורים, ורבי יהודה שאמר שאם שונא אותה יכול לשלח דיבר בזיווג שני.

 הדרן עלך המגרש ופליקא לה מסכת גיטין